

Базен

Инклузивен и еколошки простор за заедницата

Клучни зборови:

базен, одржливост, вода, пристапност, инклузија, енергија, релаксација, кружен дизајн.

Целна група:

ученици од основно училиште (возраст 6–11 години).

Цели:

Оваа активност ги предизвикува учениците да ја преосмислат функцијата на еден затворен базен. Наместо само простор за пливање, новиот дизајн треба да биде одржлив, инклузивен и пријателски за целата заедница.

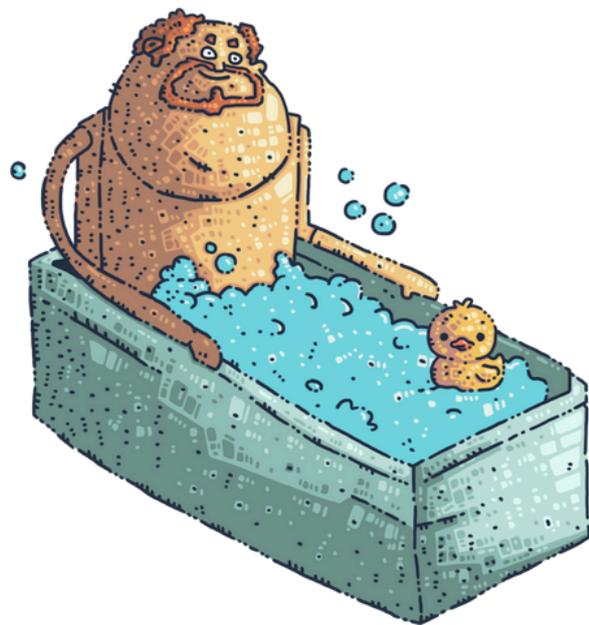
Учениците ќе создадат модел на комплекс за пливање што вклучува:

- функционални зони за пливање,
- соблекувални,
- зони за социјализација и релаксација,
- и околниот надворешен простор.

Тие ќе бидат охрабрени да размислуваат за:

- пристапност,
- ефикасност во потрошувачката на енергија и вода,
- намалување на отпадот,
- и како просторот може да ја поддржи здравствената состојба, благосостојбата и поврзаноста во заедницата.

На крајот на активноста учениците ќе разберат како архитектурата и внимателниот дизајн придонесуваат и за еколошка и за социјална одржливост.

Општи насоки за временска рамка:

Времето потребно за спроведување на оваа активност може да варира во зависност од конкретната група на деца. Наставниците се охрабруваат да ја приспособат реализацијата според потребите, интересите и динамиката на групата.

Во подготвителната фаза наставниците можат да користат разновидни активности за воведување и контекстуализација на темата. Тие можат да вклучуваат:

- дискусии,
- видеа,
- цртежи,
- раскажување приказни,
- или дури и екскурзија,
- во зависност од возраста и предзнаењата на децата.
-

Главната фаза на изработка, во која децата го планираат и го градат својот урбан елемент користејќи лего-коцки, обично не треба да трае подолго од 45 до 60 минути.

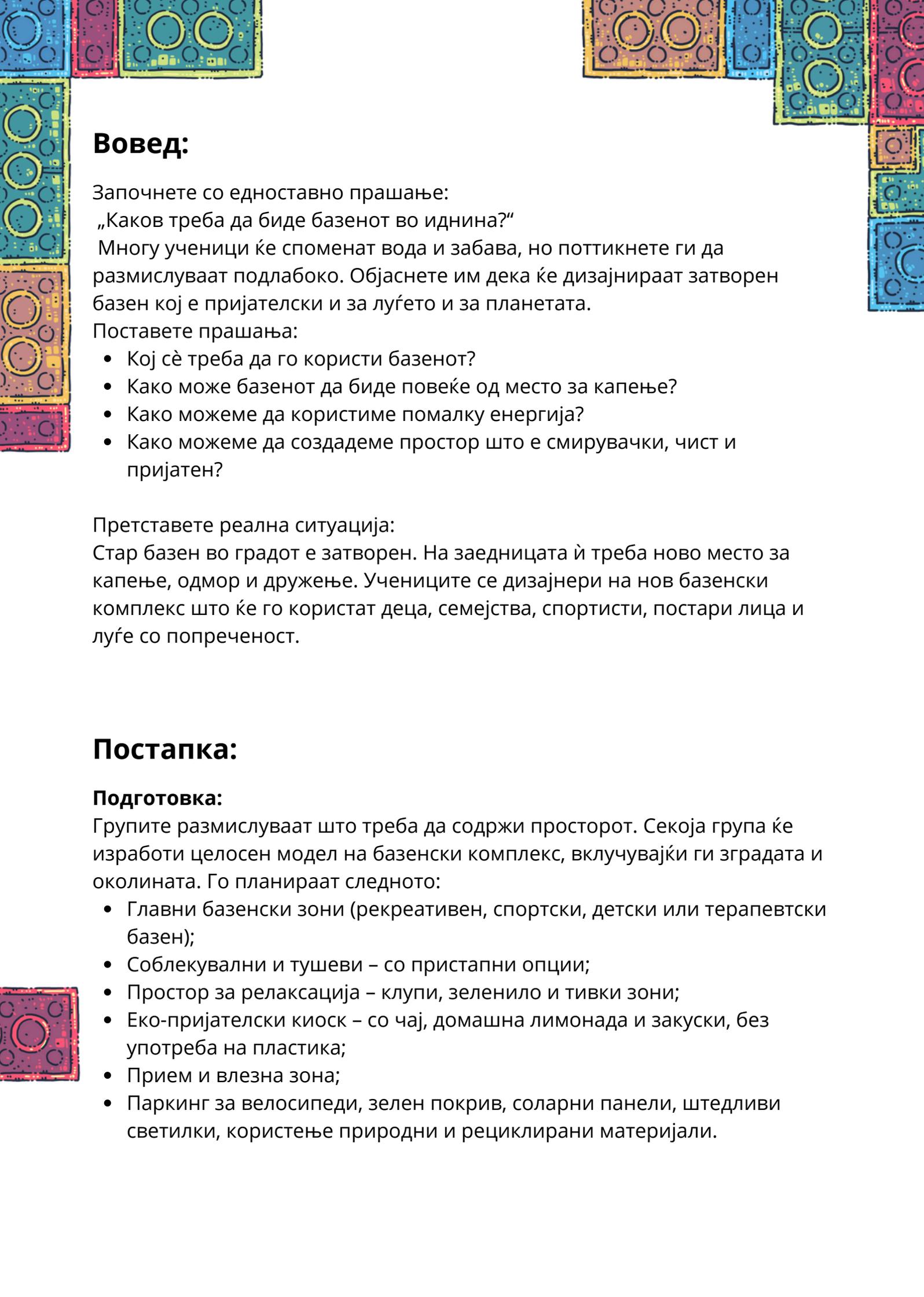
Сепак, оваа фаза често поттикнува дополнителна љубопитност и прашања кај децата, што може да доведе до продолжени активности или следни иницијативи.

Материјали и потребни ресурси:

- Лего-коцки од различни видови;
- Хартија, фломастери, восочни и обични боички, ножици и лепило;
- Рециклирани материјали, како што се пластични шишиња, капачиња или пакувања;
- Ознаки и натписи: „Базен“, „Соблекувална“, „Паркинг за велосипеди“, „Зелен покрив“, „Шанк со чај и лимонада“.
- Фотографии од одржливи базени и екообјекти.

Забелешка: Охрабрете ги учениците креативно да ги пренаменат достапните материјали. Доколку нема лего-коцки, учениците можат да ги реализираат своите идеи преку цртежи и модели изработени од основни креативни материјали.

Вовед:

Започнете со едноставно прашање:

„Каков треба да биде базенот во иднина?“

Многу ученици ќе споменат вода и забава, но поттикнете ги да размислуваат подлабоко. Објаснете им дека ќе дизајнираат затворен базен кој е пријателски и за луѓето и за планетата.

Поставете прашања:

- Кој сè треба да го користи базенот?
- Како може базенот да биде повеќе од место за капење?
- Како можеме да користиме помалку енергија?
- Како можеме да создадеме простор што е смирувачки, чист и пријатен?

Претставете реална ситуација:

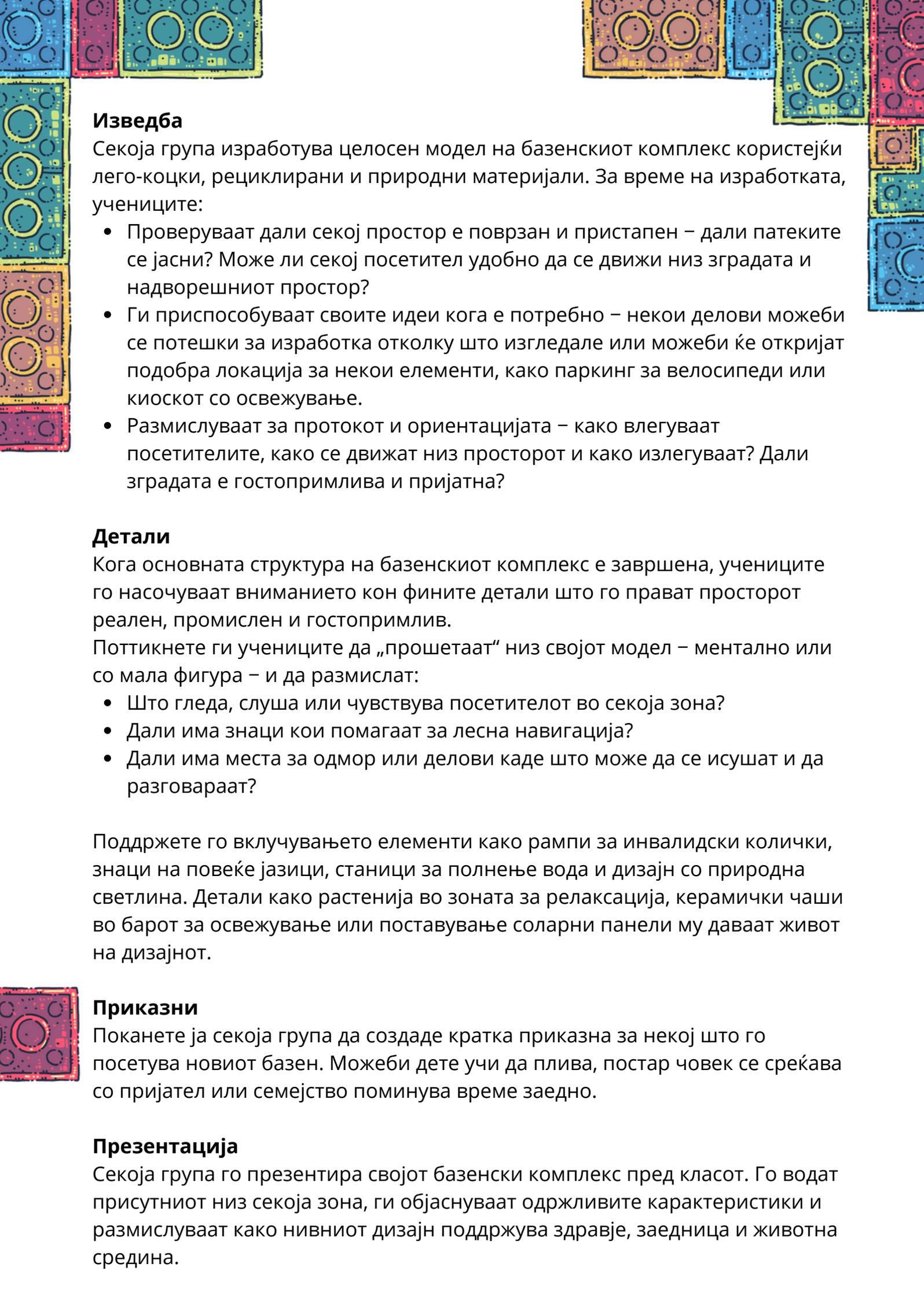
Стар базен во градот е затворен. На заедницата ѝ треба ново место за капење, одмор и дружење. Учениците се дизајнери на нов базенски комплекс што ќе го користат деца, семејства, спортисти, постари лица и луѓе со попреченост.

Постапка:

Подготовка:

Групите размислуваат што треба да содржи просторот. Секоја група ќе изработи целосен модел на базенски комплекс, вклучувајќи ги зградата и околината. Го планираат следното:

- Главни базенски зони (рекреативен, спортски, детски или терапевтски базен);
- Соблекувални и тушеви – со пристапни опции;
- Простор за релаксација – клупи, зеленило и тивки зони;
- Еко-пријателски киоск – со чај, домашна лимонада и закуски, без употреба на пластика;
- Прием и влезна зона;
- Паркинг за велосипеди, зелен покрив, соларни панели, штедливи светилки, користење природни и рециклирани материјали.

Изведба

Секоја група изработува целосен модел на базенскиот комплекс користејќи лево-коцки, рециклирани и природни материјали. За време на изработката, учениците:

- Проверуваат дали секој простор е поврзан и пристапен – дали патеките се јасни? Може ли секој посетител удобно да се движи низ зградата и надворешниот простор?
- Ги приспособуваат своите идеи кога е потребно – некои делови можеби се потешки за изработка отколку што изгледале или можеби ќе откријат подобра локација за некои елементи, како паркинг за велосипеди или киоскот со освежување.
- Размислуваат за протокот и ориентацијата – како влегуваат посетителите, како се движат низ просторот и како излегуваат? Дали зградата е гостопримлива и пријатна?

Детали

Кога основната структура на базенскиот комплекс е завршена, учениците го насочуваат вниманието кон фините детали што го прават просторот реален, промислен и гостопримлив.

Поттикнете ги учениците да „прошетаат“ низ својот модел – ментално или со мала фигура – и да размислат:

- Што гледа, слуша или чувствува посетителот во секоја зона?
- Дали има знаци кои помагаат за лесна навигација?
- Дали има места за одмор или делови каде што може да се исушат и да разговараат?

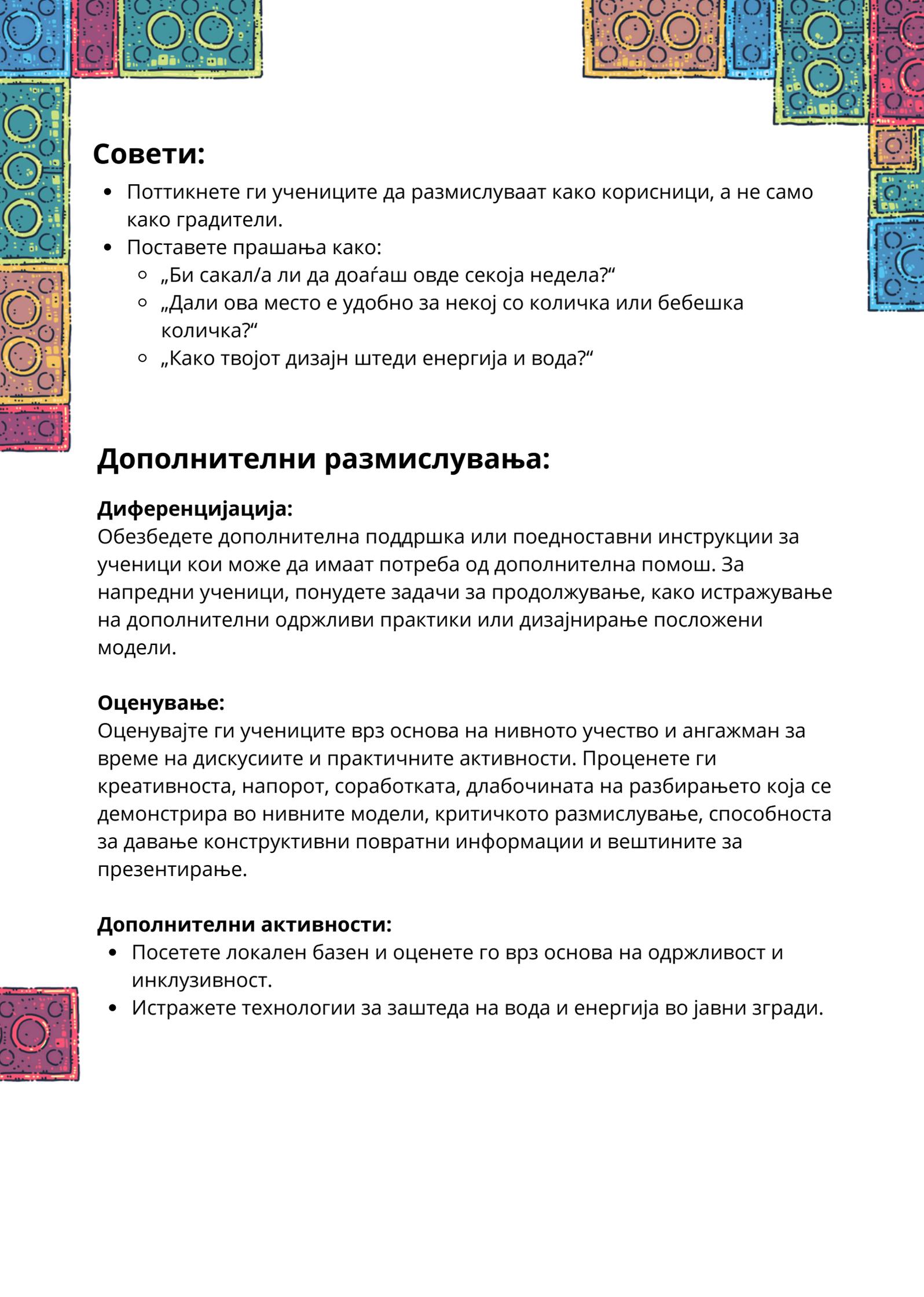
Поддржете го вклучувањето елементи како рампи за инвалидски колички, знаци на повеќе јазици, станици за полнење вода и дизајн со природна светлина. Детали како растенија во зоната за релаксација, керамички чаши во барот за освежување или поставување соларни панели му даваат живот на дизајнот.

Приказни

Поканете ја секоја група да создаде кратка приказна за некој што го посетува новиот базен. Можеби дете учи да плива, постар човек се среќава со пријател или семејство поминува време заедно.

Презентација

Секоја група го презентира својот базенски комплекс пред класот. Го водат присутниот низ секоја зона, ги објаснуваат одржливите карактеристики и размислуваат како нивниот дизајн поддржува здравје, заедница и животна средина.

Совети:

- Поттикнете ги учениците да размислуваат како корисници, а не само како градители.
- Поставете прашања како:
 - „Би сакал/а ли да доаѓаш овде секоја недела?“
 - „Дали ова место е удобно за некој со количка или бебешка количка?“
 - „Како твојот дизајн штеди енергија и вода?“

Дополнителни размислувања:

Диференцијација:

Обезбедете дополнителна поддршка или поедноставни инструкции за ученици кои може да имаат потреба од дополнителна помош. За напредни ученици, понудете задачи за продолжување, како истражување на дополнителни одржливи практики или дизајнирање посложени модели.

Оценување:

Оценувајте ги учениците врз основа на нивното учество и ангажман за време на дискусиите и практичните активности. Проценете ги креативноста, напорот, соработката, длабочината на разбирањето која се демонстрира во нивните модели, критичкото размислување, способноста за давање конструктивни повратни информации и вештините за презентирање.

Дополнителни активности:

- Посетете локален базен и оценете го врз основа на одржливост и инклузивност.
- Истражете технологии за заштеда на вода и енергија во јавни згради.

Поврзаност со наставната програма:

Оваа активност интегрира:

- **Наука** (одржливост, употреба на енергија).
- **Социјални студии** (инклузивност, јавни простори, грижа за заедницата).
- **Уметност** (дизајн, креативност, изградба).
- **Јазик** (приказни, дискусија, вештини за презентирање).
- **Физичко образование** (добро здравје, движење, безбедност).

Поврзаност со Целите на одржлив развој (SDG):

- **ЦЕЛ 3:** Добро здравје и благосостојба – Учениците дизајнираат место што ги поддржува физичкото и менталното здравје на сите.
- **ЦЕЛ 6:** Чиста вода и санитарни услови – Учениците размислуваат за повторна употреба на водата и заштеда на вода во дизајнот на базенот.
- **ЦЕЛ 11:** Одржливи градови и заедници – Учениците креираат јавен простор кој е инклузивен, пристапен и фокусиран на заедницата.
- **ЦЕЛ 12:** Одговорна потрошувачка и производство – Учениците приоритизираат материјали и операции што го намалуваат отпадот и избегнуваат употреба на пластика.
- **ЦЕЛ 13:** Акција за климатски промени – Учениците вклучуваат зелени покриви, соларни панели и стратегии за заштеда на енергија во нивниот дизајн.

